

A. P. Hansen i avisen – note

Note kraftigt udvidet 21. november 2016 med rigtig mange nye fund især om kvaserne og de store skibe, blandt andet fra de store københavnske aviser, der nu er kommet med i mediestream.

Denne note beskriver, det jeg har fundet ved at søge på A. P. Hansen og hans aktiviteter på databasen 'mediestream' på Statsbiblioteket i Aarhus. Teksterne er blevet gjort søgbare ved en OCR omsætning. Den kan også sluge gotisk skrift, men det virker som om, den har ind i mellem har en del problemer med tydingen. Derfor er søgningerne her ikke fuldstændige, men dog utrolig nyttige. Aviserne er udvalgte, men dog næsten landsdækkende.

A. P. selv er omtalt en række steder. Jeg har forsøgt at lede på navn, efter hans ridderkors (eller hæderstegn), men uden held. Der dukker nogle notitser op, hvor han på fiskerlejets vegne bekendtgør, f.eks. at man ikke må grave efter grus i området uden at betale til ham.

Jeg har også fundet en del om A. P.'s skibe på de trykte havnelister og lister over skibe i udenrigsfart.

A. P. med formandsnotitser

F. eks kan man læse i Bornholms Tidende d. 22. november 1886:

*"Al jagt og skydning forbydes på fiskerlejjet Listed's jorder; ligeledes forbydes uvedkommende at fiske i den til Listed hørende del af Vasa-å.
A. P. Hansen, Formand "*

Eller samme sted d. 27. april 1889:

*"På Listed fiskerlejets grund fra Grynebækken til den såkaldte Bølshavn forbydes det alle at tage grusjord og småsten, oven for de retninger som de nedsatte pæle udviser. Hvor ingen pæle er, må intet tages. Uvedkommende der vil hente grus, skal først melde dem hos formanden. For gruset betales 16 øre pr. læs groft og 33 øre for fint.
Listed d. 9. april 1889. A. P. Hansen, Formand "*

A. P. var også postfordeler fra 1872

I Bornholms Tidende fra 1872 kan man læse følgende:

*"Fra 1ste juni oprettes en 3 gange ugentlig landpostbudgang mellem Svaneke og Ypnasted. Buddet afgår fra Svaneke hver søndag, tirsdag og fredag, formiddag kl. 6, og udveksler postforsendelser:
i Listed hos formanden A. P. Hansen*

...

Beboerne i det her omhandlede postdistrikt bedes foranledige, at deres postforsendelser blive adresserede til et af de ovennævnte udleveringssteder, samt pr. Svaneke, f. eks. Sjølegård over Ypnasted udvekslingssted pr. Svaneke, eller 30te selvejergård over Lyrby udvekslingssted pr. Svaneke.

Rønne Postkontor, den 23de maj 1872. Henningsen

A. P. klage over sin skat i 1875

A. P. havde klaget til Bornholms Amtsråd over sin skat i 1875. Men det fik han ikke noget ud af. Således kan man læse i Bornholms Tidende fra 8. juni 1875 i et referat fra amtsrådets møde d. 25 april 1875 følgende:

”Formand A. P. Hansen i Listed havde besværet sig over den ham for indeværende år pålignede formue- og lejlighedsskat. – Rådet fandt på det foreliggende ikke anledning til at foretage nogen nedsættelse i det pågældende skattebeløb. ”

Mere private notitser – en bækørred i brønden i Listedgård i 1884

Af mere privat art kan man i Aarhus Stiftstidende, 30. september 1884 læse følgende om en bækørred i A. P.’s brønd (!). Historien er altså nået helt til Århus (og altså ikke en århushistorie!):

”Particulier A. P. Hansen i Listed er, ifølge ”Bornh. Av.”, i besiddelse af en bækørred, som i godt og vel en snes år har haft ophold i en åben brønd i gården, Når der kastes brødsuler eller lignende i brønden, kommer fisken straks til syne og snapper foderet, hvorefter den forsvinder, for straks efter at vise sig i vandskorpen, ventende på mere føde. Fisken, der var ganske lille, da den blev sluppen i brønden, har nu antaget en vægt af 8-10 pund, og er særdeles livlig. En mindre udgave af samme fiskerace, som for et årstid siden blev sluppen i samme brønd, befinder sig ligeledes vel i sit fængsel. ”

A. P.’s kvaser

Om de generelle forhold for fiskeri og kvaser kan man læse i Bornholms Tidende d. 4. maj 1882:

”Fiskeriet ved søndre Baadehavn

Med 2 Baade er fanget 8 Stk. Kroge-Laks, med 2 Baade er fanget 49 Stk. Garn-Laks, med 5 Baade er fanget 50 Ol Sild; endvidere 1718 Snese Torsk.

Prisen paa stor Laks pr. Pd. 1 Kr.

” Garnlaks pr. Pd. 1 Kr. 63 Ø

” Sild pr. Ol. 1 Kr. 55 Ø

Torsk pr. Snese til Kvase a 1 Kr., sidst i Måneden nedsat til 50 Øre, hvilket foraarsagede Standsning med Fiskning til Kvase. Prisen i Byen er meget forskjellig”

Andrine Margrethe (1851-1890)

Ledt – Andrine Margrethe – 79 hits (12. november 2016) og – Andrine Margr. – (ingen nye).

Dato	Avis	Skipper	Tekst
26. jun. 1855	FP	N. Clausen	København indg. Frederikshavn med levende rødspætter, Knippelsbro
11. jul. 1855	FP	N. Clausen	København udg. Kattegat med ballast
23. aug. 1855	B, FP	N. Clausen	København udg. Kattegat med ballast
26. sep. 1855	FP	N. Clausen	København indg. Frederikshavn m. lev. rødspætter, Knippelsbro

20. okt. 1855	B	N. Clausen	København, udg. Lillebælt m. ballast
26. maj 1856	B, FP	N. Clausen	København, udg. Frederikshavn m. ballast
27. jun. 1856	FP	N. Clausen	København, indg. Frederikshavn med levende rødspætter, Knippelsbro
15. jul. 1857	FP	N. Clausen	København, indg. Kattegat med levende rødspætter, Knippelsbro
27. jul. 1857	FP	N. Clausen	København, udg. Kattegat m. ballast
26. aug. 1857	B	N. Klausen	København, udg. Kattegat m. balast
28. okt. 1857	B	N. Clausen	København, indg. Kattegat m. l. fisk, Knippelsbro
29. jul. 1858	B	N. Clausen	København, indg. Frederikshavn m. l. fisk, Knippelsbro
6. aug. 1858	FP	N. Clausen	København, udg. Kattegat med ballast
28. sep. 1858	FP	N. Clausen	København, indg. Frederikshavn med lev. fisk
7. maj 1859	FP	N. Clausen	København, indg. Frederikshavn m. levende fisk
6. dec. 1859	FP	N. Clausen	København, udg. Lillebælt med ballast
7. nov. 1860	FP	N. Clausen	København, indg. Kattegat med lev. fisk
13. sep. 1862	B	N. Clausen	København, indg. Kattegat, Knpb.
9. jun. 1863	FP	N. Clausen	København, indg. Kattegat, Knippelsbro
17. jul. 1863	B	N. Clausen	København, udg. Kattegat
24. maj 1864	B	N. Clausen	København, udg. Kattegat
20. maj 1865	B	N. Clausen	København, indg. Kattegat, Knipbro.
21. jun. 1865	B	N. Clausen	København, indg. Kattegat, Knpbr.
19. okt. 1867	B	N. Clausen	København, indg. Nordsøen
22. nov. 1878	BT	Clausen, Aarsdale	Indg. Rønne, 19.-21. fra København med fisk
13. okt. 1881	BT	Clausen, Aarsdale	Udg. Rønne, 10.-12. oktober fra København, ledig
1. nov. 1881	BT	Clausen, Aarsdale	Indg. Nexø, 23. oktober fra Rønne, ledig
4. maj 1882	BT	Clausen, Listed	Nexø, udg. (15. april til 1. maj) til fiskeri i ballast
16. maj 1882	BT	-	Udg. Nexø: På fiskeri
27. maj 1882	B	Clausen	København, udg. fiskeri
18. sep. 1882	B	Clausen	København, udg. fiskeri
Mar. 1883	BT	Clausen	Udg. Svaneke: På fiskeri
13. apr. 1883	B	Hansen	København, indg. 12. april fra fiskeri
28. maj 1883	B	Hansen	København, udg. fiskeri
6. jun. 1883	B	Hansen	København, indg. fiskeri
16. jun. 1883	B	Hjorth	København, udg. fiskeri
28. aug. 1883	B	Hansen	København, indg. fiskeri
14. sep. 1883	B	Hansen	København, indg. fiskeri
18. sep. 1883	B	Hansen	København, udg. 18. september til fiskeri
2. okt. 1883	B	Hansen	København, indg. 1. oktober fra fiskeri
Dec. 1883	BT	Hansen, Svaneke	Indg. Nexø: Fra fiskeri med ballast
29. juli 1884	Nat	-	København, indg. 27. juli levende fisk fra Nyborg

Augusta (1855-1889)

Ledt (16. november 2016) på – kvase augusta – 11 hits og på – qvase augusta – 22 hits, næsten alle relevante. God dækning i visse af årene, især de tidlige fra avisen Flyveposten (FP).

Dato	Avis	Skipper	Tekst
23. jul. 1856	FP	E. Petersen	København, udg. 21. juli til Kattegat m. ballast
9. okt. 1856	FP	E. Petersen	København, udg. til Lillebælt med ballast
28. feb. 1857	FP	E. Petersen	København, udg. 26. februar til Frederikshavn med ballast
20. mar. 1857	FP	E. Petersen	København, fra Lillebælt m. lev. torsk
21. mar. 1857	B	E. Petersen	Do., Kpbr.
23. apr. 1857	B	E. Petersen	København, indg. fra Grenå med lev. rødspætter, Knippelsbro
4. maj 1857	B	E. Petersen	København, udg. 1. maj til Kattegat med ballast
15. jul. 1857	FP	E. Petersen	København, indg. med lev. rødspætter, Knippelsbro
31. aug. 1857	B	E. Petersen	København, indg. 28. august fra Frederikshavn m. lev. fisk, Knipbr.
31. aug. 1857	FP	E. Petersen	Do.
18. dec. 1857	FP	E. Petersen	København, udg. til Lillebælt med ballast
12. jul. 1858	FP	E. Petersen	København, indg. 9. juli fra Kattegat med levende fisk, Knippelsbro
3. sep. 1858	FP	E. Petersen	København, indg. 1. september fra Frederikshavn med lev. fisk, Knippelsbro
28. jan. 1859	FP	E. Petersen	København, indg. 26. januar fra Kattegat med lv. Fisk, Knippelsbro
6. jun. 1859	FP	E. Petersen	København, udg. 3. juni til Kattegat med ballast
27. aug. 1861	FP	E. Petersen	København, indg. 26. august fra Kattegat med levende fisk, Knippelsbro
3. sep. 1861	FP	E. Petersen	København, udg. 31. august til Kattegat med ballast
7. sep. 1861	FP	E. Petersen	København, indg. 6. september fra Kattegat med lev. fisk, Knippelsbro
29. okt. 1861	FP	E. Petersen	København, udg. 26. oktober til Kattegat med ballast
5. jul. 1862	FP	E. Andersen?	København, indg. 3. juli fra Kattegat, Knippelsbro
21. aug. 1862	FP	E. Petersen	København, indg. 20. august fra Kattegat, Knippelsbro
27. jun. 1863	FP	H. Bech	København, indg. 25. juni fra Kattegat, Knippelsbro
9. okt. 1863	FP	H. Bech	København, indg. 8. oktober fra Kattagat, Knippelsbro
6. jun. 1864	B	S. Hansen	København, udg. 4. juni til Kattegat
1. jul. 1865	B	H. Bech	København, indg. 30. juni fra Kattegat, Knpbro.
19. aug. 1865	B	H. Bech	København, indg. 18. august fra Kattegat, Knippelsbro
29. jul. 1881	Nat	L. P. Møller	Grenå, indg. 27. juli ledig fra København
15. sep. 1883	B	Nielsen	København, udg. 14. september til fiskeri
11. dec. 1883	BT	Nielsen, Listed	Nexø, indg. november måned fra fiskeri med ballast
13. maj 1884	BT	Nielsen, Listed	Nexø, udg. april måned til fiskeri under Rigets kyster

11. dec. 1884	BT	Nielsen, Listed	Nexø, indg. november måned fra fiskeri med ballast
9. jan. 1885	BT	Nielsen, Listed	Nexø, indg. december måned fra fiskeri med ballast

Om ”Augusta”s salg i 1889 kan man læse i Bornholms Tidende den 6. november 1889:

”Skibssalg

Kjøbmand Mogensen i Gudhjem købte i Gaar den for Tiden her i Havnen liggende Kvase ”Augusta” af Listed for 2000 Kr. Det skal være den første Kvase, der bliver Hjemmehørende i Gudhjem.”

Marie (1860-1883)

Ledt (15. november 2016) efter – kvase marie – gav rigtig mange hits, idet rigtig mange skibe er kaldt noget med Marie. Prøvede derfor – kvase marie pedersen – hvilket kun gav få hits. Og kun en relevant, nemlig en sag fra Sø- og Handelsretten fra 25. oktober 1876. Her kan man i Berlingske læse følgende:

”Samme Dag (dvs. 25. oktober 1876) paadømte Retten en Sag, som Føreren af Kvasen ”Marie” P. Pedersen var anlagt imod Skipper Larsen, Fører af Galeasen ”Margrethe Helene” af Præstø, og angik Betaling af 140 Kr. i Erstatning for den Sagførerens Kvase ”Marie” ved Paaseiling af Indstævntes fornævnte Galease den 31te August d. A. paaførte Skade, medens Indstævnte paastod sig frifunden.

Efter Sagsøgerens Forklaring skulde Paaseilingen, der foregik ved Højlys Dag om Morgen, alene kunne tilskrives Indstævntes Uforsigtighed, idet Sagsøgeren, der var i færd med at gaae til Anker paa Indrerheden udfor Refshaleøen, havde strøget baade Fok og Klyver og kun havde Storseil oppe og saaledes ingen Coomando over sit Skib. Indstævnte paastod derimod, at Sammenstødet maatte tilskrives Sagsøgerens urigtige Manoeuvrer, idet denne, som var i fuld Fart og i alt fald stærkere Fart end Galeasen, og som havde baade Storseil og Klyver oppe, saa at denne havde tilstrækkelig Fart til at manoevrere, Intet gjorde for at undgaae Sammenstødet, uagtet det var ham, der skulle vige, da han gik med Bagbords Halse, medens Indstævnte var forhindret i at vende ved to i Nærheden liggende lastede Kulpramme.

Medens de fire af Sagsøgeren førte Vidners Forklaringer gik ud paa, at Sagsøgerens Skib, da Sammenstødet skeete, var i Færd med at sakke?, hvorhos de to af Vidnerne, som vare ombord paa Skibet, havde udtalt, at der ikke var Styr paa Skibet, havde de to af Indstævnte førte Vidner, hvoraf det ene imidlertid, som Rheder af Indstævnte Skib, maatte ansees interesseret i Sagen, udtalt sig overeensstemmende med Indstævntes ovenanførte Forklaring. Med Hensyn til Spørgsmålet, om Klyveren var oppe eller ikke, havde to af Sagsøgerens Vidner forklaret, at den var næsten nede eller halvt nede, noget før Sammenstødet skete, medens Indstævntes 2 Vidner havde forklaret, at Klyveren først blev halet ned i det Øieblik, da Sammenstødet skete. Under disse Omstændigheder turde Retten ikke udtale, at Skylden for Sammenstødet kun paahviede den ene af Parterne, og Erstatningen, mod hvis Størrelse der ikke i Tide, men først da Sagen skulde mundtligt procederes, var fremsat Indsigelse, blev derfor i Medfør af L.s 4.3.3. fordeelt paa begge Skibe, saa at Indstævnte tilpligtedes at betale 70 Kr., hvorhos Sagens Omkostninger ophævedes.”

Derudover er der indtil videre kun fundet en optegnelse af ”Marie” i Bornholms Tidende, samt 4 hits på – ”quase marie” –, derimod gav – ”kvase marie” – intet.

Dato	Avis	Skipper	Tekst
------	------	---------	-------

22. nov. 1860	FP	T. Petersen	København, indg. 20. november fra Kattegat med lev. fisk, Knippelsbro
23. sep. 1861	FP	P. Petersen	København, indg. 20. september fra Kattegat med levende fisk, Knippelsbro
12. jun. 1862	FP	P. Petersen	København, indg. 10. juni fra Kattegat med levende fisk, Knippelsbro
11. jul. 1862	FP	P. Petersen	København, indg. 9. juli fra Kattegat, Knippelsbro
7. aug. 1862	FP	P. Petersen	København, indg. 4. august fra Kattegat, Knippelsbro
17. jul. 1863	B	P. Pedersen	København, udg. 16. juli til Kattegat
3. dec. 1864	FP	P. Petersen	København, indg. 1. december fra Kattegat, Knippelsbro
27. sep. 1865	B	A. Petersen	København, indg. 26. september fra Kattegat, Knipbr.
Nov. 1879	BT	Hansen, Svaneke	Rønne, indg. 1.-5. november fra København med fisk

Nicoline (1868-1894)

Har ledt efter – ”kvase Nicoline” – gav 29 hits, men en del er fra andre kvaser med samme navn: med kvasefører Hansen (formentlig fra Assens) især i 1880’erne. Derudover en kvase fra Aalborg med kvasefører N. Nielsen fra sidste halvdel af 1880’erne. Tilbage er disse:

Dato	Avis	Skipper	Tekst
Nov. 1878	BT	Nielsen, Aarsdale	Rønne, indg. fra København med fisk
29. jul. 1881	Nat	J. C. Skov	Grenå, indg. 27. juli fra København, ledig
24. aug. 1881	Nat	J. C. Skov	Grenå, indg. 21. august ledig fra fiskeri
24. okt. 1882	B	Skov	København, indg. 22. oktober fra fiskeri
20. jun. 1883	B	Skou	København, indg. 19. juni fra fiskeri
2. jul. 1883	B	Skov	København, indg. 30. juni fra fiskeri
12. nov. 1883	B	Skou	København, indg. 10. november fra fiskeri
11. dec. 1883	BT	Schou, Listed	Nexø, indg. november måned fra søen med ballast
11. maj 1884	BT	Schou, Listed	Nexø, udg. april måned til fiskeri under Rigets kyster
7. nov. 1884	BT	Schou	Rønne, udg. 7. november til København, torsk
15. nov. 1886	BT	Dahl	Nexø, udg. oktober måned på fiskeri, ledig
27. dec. 1886	BT	Dahl	Nexø, indg. november måned, fra søen ledig
24. dec. 1887	BT	Clausen	Nexø, indg. november måned fra fiskeri, ballast
14. jan. 1888	BT	Clausen	Nexø, indg. december måned fra København, ledig
7. mar. 1888	BT	Clausen	Nexø, udg. februar måned til fiskeri, ballastet
11. maj 1888	BT	Clausen	Nexø, indg. april måned, fra København ballastet
13. jun. 1888	BT	Clausen, Svaneke	Nexø, udg. maj måned til fiskeri, ballast
6. okt. 1888	BT	Clausen, Svaneke	Nexø, indg. august måned fra fiskeri, ballast
6. okt. 1888	BT	Clausen, Svaneke	Nexø, udg. august måned til fiskeri, ballast
29. sep. 1893	BT	Dam, Nexø	Rønne, udg. 30. september på fiskeri, ledig
10. nov. 1893	BT	Dam, Nexø	Rønne, udg. 10. november på fiskeri, ledig

Endelig ses i Nationaltidende fra 6. april 1894 en annonce for at få solgt Nicoline. Teksten lyder:

”Kvase tilsalgs.

En udmærket godt udhalet Kvase ”Nicoline”, beliggende i Nexø Havn, er tilsalgs paa billige Vilkaar. Kvasen er ca. 22 Tons drægtig og er forsynet med 2 Spil omtrent nye Seil og ny Baad.

Angaaende Salget henvende man sig til Kaptain N. P. Hansen, Nørregaard pr. Svaneke, Bornholm”

Freya (1876-1898)

Tjekket – ”kvase Freja” – 12 hits og – ”kvase freya”.

Dato	Avis	Skipper	Tekst
23. okt. 1877	BT	H. P. Clausen	Rønne, indg. 22. oktober til København
29. jul. 1881	Nat	C. H. Clausen	Grenå, indg. 27. juli, ledig fra København
4. maj 1882	BT	Clausen, Listed	Nexø, udg. (15. april til 1. maj) til fiskeri i ballast
Maj 1882	BT	Clausen, Listed	Nexø, udg. på fiskeri
31. jul. 1882	B	Jacobsen??	København indg. 28. juli fra fiskeri
3. nov. 1882	BT	Clausen, Aarsdale	Nexø, indg. oktober måned fra fiskeri, ballast
12. nov. 1883	B	Clausen	København, udg. 10. november til fiskeri
9. jan. 1885	BT	Clausen, Svaneke	Nexø, indg. december måned fra fiskeri, ballast
24. dec. 1887	BT	Dahl, Svaneke	Nexø, indg. november måned fra fiskeri, ballast
8. feb. 1888	BT	Dahl, Svaneke	Nexø, indg. januar måned fra fiskeri, ballast
6. okt. 1888	BT	Dahl, Svaneke	Nexø, indg. august måned fra fiskeri, ballast
6. okt. 1888	BT	Dahl, Svaneke	Nexø, udg. august måned til fiskeri, ballast
4. mar. 1889	BT	Dahl, Svaneke	Nexø, udg. februar måned til fiskeri, ballast
2. sep. 1893	BT	J. Hansen, Nexø	Rønne, indg. 2. september fra Nexø, ledig
30. sep. 1893	BT	J. Hansen, Nexø	Rønne, indg. 30. september fra Nexø, ledig
13. okt. 1893	BT	J. Hansen, Nexø	Rønne, indg. 13. oktober fra København, ledig
8. maj 1894	Ven	Hansen, Nexø	Frederikshavn, udg. til København med levende fisk
6. jun. 1894	Ven	Jens Hansen, Nexø	Frederikshavn, indg. 4. juni fra København med ballast
10. sep. 1894	BT	Hansen, Nexø	Rønne, udg. 10. september til København, lev. torsk
25. sep. 1894	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 24. september fra København, ledig
25. sep. 1894	BT	Hansen, Nexø	Rønne, udg. 24. september til København, levende torsk
13. okt. 1894	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. fra København, ledig
16. okt. 1894	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 14. oktober fra København, ledig
16. okt. 1894	BT	Hansen, Nexø	Rønne, udg. 15. oktober til København, levende torsk
9. jan. 1885	BT	Clausen, Svaneke	Nexø, indg. december måned fra fiskeri, ballast
13. sep. 1895	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 13. september vinddriver
30. sep. 1895	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 30. september vinddriver
12. okt. 1895	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 12. oktober vinddriver
15. nov. 1895	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 15. november vinddriver

30. sep. 1896	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 29. september vinddriver
27. jan. 1897	AarS		Januar, levende torsk til København
21. sep. 1897	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 18. september vinddriver
9. okt. 1897	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 8. oktober vinddriver
16. sep. 1898	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 10. september vinddriver
29. sep. 1898	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 26. september vinddriver
14. sep. 1899	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 13. september vinddriver
17. okt. 1899	BT	Hansen, Nexø	Rønne, indg. 16. oktober vinddriver

Om en hård tur på Kattegat med torsk til København kan man læse i Århus Stiftstidende d. 27. januar 1897:

”Før stormen i forrige uge indkom i Middelfart Havn en kvase fra Thorøhuse ved Assens med en for København bestemt ladning levende torsk. Føreren må have forudset uvejret, thi i lørdags aftes og søndags morges indkom kvaserne ”Ingeborg” af Assens og ”Freya” af Nexø meget stærkt overisede, efter at have holdt søen under stormen. Kvaserne, som ligeledes var på rejse til København med torsk var ifølge ”Middelfart Avis” nået ud i Kattegat, 3 mil forbi Sjællands Odde (ved fyrskibet Schultz’s grund), da de blev overrasket af den hårde storm fra nordøst, som tvang dem til at vende om, også fordi snetykning og is på takkelage og skib umuliggjorde manøvrering. Flere løse genstande på dækket sloges overbord fra ”Ingeborg”, bl.a. nathus og kompas, og bedst som skipperen stod til rors, kom en så kraftig brodsø, at han i næste øjeblik fandt sig selv liggende i skibets hækjolle, som hang på den sædvanlige plads agter. Fredag eftermiddag fik kvaserne land i sigte og troede, det var indløbet til Isefjorden, men det viste sig at være Sjællands Odde, og da de ikke kunne klare revet, tog de en rask beslutning og holdt efter Snekkeløbet, men da vejret imidlertid umuliggjorde nogen bestemt kurs, måtte det gå på lykke og fromme. Skibene stødte på grundene nogle gange, men slap dog alligevel over, bårne af de høje søer, hvorefter der stredes ad Neksø til, hvor de heldigvis turde ankre. Besætningerne udtalte, at det er den drøjeste tur, de have været på endnu, og de havde opgivet nogensinde at komme levende i land. Man kan tænke sig, at en sådan tur i Kattegat på denne årstid er mindre behagelig, hvad der også har haft slemme følger for vedkommende besætninger, idet nogle af dem er blevet angrebet af koldbrand i hænderne. De tre kvaser medfører tilsammen 30-40,000 pund torsk; en del af disse (omtrent 3-4000 pund) er døde. Alle disse torsk bliver nu enten solgt i Middelfart eller sendt her fra landet over til fiskehandlerens kunder.”

Jagten ”Seiren” (1855-1880)

A. P. havde 1/18 af Smidt-jagten ”Seiren, der blev bygget i 1855 og blev kondemneret i 1880. Ledt efter – ”jagt Seiren” – 9 hits og – ”do. Seiren” med 7 hits. Der er bemærkelsesværdigt få hits.

Dato	Avis	Skipper	Tekst
16. juli 1855	B	K. Smidt	København, indg. 16. juli fra Svaneke med 168 td. byg, 153 td. rug, 113 td. hvede, 12 td. vikke, 2 td. hørfrø, 6 f. smør og 400 sn. æg, Børsen
29. maj 1858	B	H. Smidt	København, udg. 28. maj til Carlshamn m. 1111 pund kaffe, 25 td. tran
1. jul. 1858	FP	H. P. Smidt	København, udg. 29. juni til Svaneke med stykg.
2. apr. 1860	FP	H. Smidt	København, indg. 30. marts fra Rønne med 280 tdr. grus og stkg., Børsen

7. apr. 1860	B	H. L. Smidt	København, udg. 4. april til Carlshamn med ballast
24. nov. 1860	FP	H. Smidt	København, indg. 22. november fra Svaneke med 458 tdr. hvede og havre, Børsen
24. jan. 1865	B	P. Kofoed	København, udg. 24. januar til Svaneke
16. maj 1865	B	P. Kofoed	København, udg. 16. maj til Svaneke
30. aug. 1866	Lol	J. C. Hansen	Nykøbing, udg. 28. august til København med 450 Tdr. hvede
11. aug. 1868	B	J. C. Hansen	Københavns red, indg. 11. august fra Stolp.
17. aug. 1876	Nat	J. Hansen	København, indg. 17. august fra Stolpemünde med brænde
19. aug. 1879	Nat	J. C. Hansen	København, indg. 18. august fra Rügenwalde med brænde
20. apr. 1880	Nat	J. C. Hansen	København, indg. 19. april fra Kolberg, brænde
31. maj 1880	B	J. Hansen	København, indg. 29. maj fra Colberg

Her er Stolp. = Stolpemünde = Ustka (ligger nu i Polen, dengang i Hinterpommeren).

”Seiren” strandede og blev kondemneret ved Skanør i Sverige i 1880. Det kunne være, at ”Seiren” blev bygget om til en kvase, idet en søgning her gav 4 hits:

Dato	Avis	Skipper	Tekst
26. maj 1882	Nat	J. Hansen	København, udg. 24. maj
9. nov. 1882	B	Hansen	København, udg. 8. november til fiskeri
13. apr. 1883	B	Hansen	København, indg. 12. april fra fiskeri
12. apr. 1884	B	Hansen	København, udg. 10. april

Margrethes rejser

Jeg har også – lidt sporadisk – ledt efter familieskibet Margrethes rejser. Her er en oversigt over fundene. Lid mere intenst har jeg ledt efter Dahls rejser i perioden 1992-93, hvorfra vi ingen oplysninger har om Margrethes rejser. Her er kun fundet lidt løse brokker med en enkelt rejse fra Nexø til England. En ny søgning 13. november 2016 på – Margrethe, Dahl – gav godt resultat: 27 hits i perioden 1871-1877 og 50 hits på perioden 1891-1897.

Dato	Avis	Tekst
Dahl		
2. maj 1872	B	København, reden fra Rosario (forbi passeret)
17. jun. 1872	B	København, reden fra St. Petersborg
4. jul. 1873	B	København, reden fra Petersborg
3. okt. 1873	B	Bigo, klareret 15. september til Malaga
17. dec. 1873	B	Philadelphia, 8. december fra Malaga, alt vel
1. jul. 1874	B	København, reden fra Cette
31. jul. 1875	DN	Deal, 23. juli fra Bahia
4. okt. 1875	B	København, reden fra Petersborg (forbipasseret)
26. okt. 1875	BT	18. oktober, ankommet til London fra St. Petersborg
4. nov. 1875	BT	23. oktober f. M. afgang fra London til Santos
19. dec. 1875	DN	Gravesend, 10. december til Santos
29. jun. 1876	BT	13. juni udklareret fra Lissabon til Hamborg

27. sep. 1876	Nat	Antwerpen, 20. september fra Furugrund
1. dec. 1876	BT	19. november ankommet til Tunis (Afrika) fra Antwerpen
5. feb. 1877	B	Oran, 14. januar til Antwerpen
8.+9. feb. 1877	B	Vlissingen, 2. februar fra Oran
9. feb. 1877	BT	4. februar ankom til Antwerpen fra Oran, alt vel
13. feb. 1877	B	Do.
16. mar. 1877	B	Antwerpen, 9. marts til Santander
17. mar. 1877	AalS	Do.
Hansen		
14. aug. 1879	BT	Afsejlede d. 17. juli fra Rio Janeiro til Helsingør for ordre
Aakjær		
11. sep. 1883	AalS	Aalborg, indg. 11. september fra Gent med klid
Okt. 1884	BT	Nexø, indk. (september måned) fra England med stenkul
Dahl		
21. jun. 1893	AarS	Bjørneborg, 7. juni fra Nexø
22. jun. 1893	JP	Do.
29. jun. 1893	B	Bjørneborg 17. juni til England
30. jun. 1893	AarS	Do.
1. jul. 1893	JP	Do.
5. jul. 1893	AalS	Do.
26. aug. 1893	B	Fowey, 18. august til Libau
17. okt. 1893	B	Ipswich 11. oktober fra Libau
28. nov. 1893	B	Charlestown, 22. november Nexø
30. nov. 1893	JP	Do.
6. sep. 1894	B	Charlestown (Cornw), 30. august fra Nedre Calix
6. maj 1895	BT	Nexø, udg. 28. april – 4. maj til Finland, ballast
6. maj 1896	BT	Nexø, udg. Til Aabo, ballastet
8. jul. 1896	BT	Nexø, indg. 21.-27. juni fra Newcastle med kul og koks
27. aug. 1896	JP	Blyth, 18. august til Åbo
3. okt. 1896	B	Københavns red, 3. oktober fra Åbo
27. okt. 1896	BT	Ankom til Rochester den 17. oktober med havre fra Åbo
29. jul. 1897	JP	Grimsby, 18. juli til Nexø

Med dette har jeg fundet lidt nyt til Margrethes rejser, idet det langt de fleste er beskrevet i min og Knud Harilds bog fra 2006. Hansen og Aakjærs rejser er fuldstændig beskrevet, men der er fortsat huller i Dahls rejser.

I årene 1871-1875 er der tale om en 3-4 nye rejser, mens der i Dahls sidste periode er fundet en del nye rejser i især 1893 og 1897.

Elene med fører Dahl

Jeg har fundet disse rejser med Dahls skib Elene indtil det forliste i 1885. Der er kun få brikker til puslespillet. De er fundet i en række forskellige aviser: BT: Bornholms Tidende, JP: Jyllandsposten, Nat: Nationaltidende, B: Berlingske politiske og avertissementstidende, Fæd: Fædrelandet, Dag: Dagens Nyheder

Dato	Avis	Tekst
2. jun. 1878	Nat	Forbisejlede Københavns red: Fra Aberdeen
19. nov. 1878	B	Som i dag ankom til København fra Burntisland med kul, har i den stærke storm mistet begge ankre ud for Nakkehovederne.
20. nov. 1878	Nat	På rejse fra Burntisland med kul, passerede i går eftermiddags Knippelsbro ind efter Kristiansgade
22. nov. 1878	BT	Gentagelse af B
8. jul. 1879	BT	Er den 28de juni ankommet til Savanna
14. aug. 1879	BT	Notits om død sømand i Charlestown, USA, citeret i de følgende dage i Nat og tre aviser: Korsør, Silkeborg og Vendsyssel Tid. Se nedenfor.
11. aug. 1880	JP	Fra Kotka til Bordeaux
24. aug. 1880	Nat	Pounillae, til den 15. august fra Kotka
26. aug. 1880	JP	samme
17. sep. 1880	Nat	Bordeaux, den 9. september til Wilmington
5. mar. 1881	Nat	Liverpool, den 25. februar til Wilmington
19. maj 1881	JP	Wilmington (uden dato) fra Liverpool
7. dec. 1881	Nat/Fæd	Helvouet, den 1. december fra Wilmington via Brouwerhaven
6. jan. 1882	Fæd	Maassluis 1. januar til Wilmington
23. sep. 1882	Nat	Wilmington, de 6. september fra Hamborg
28. aug. 1883	Dag	Grimsby, den 21. august til København
15. sep. 1883	B	København, indg. 14. september fra Karlskrona
25. nov. 1883	Dag	Ved Bolt den 15. til Wilmington (N.C.)
26. feb. 1884	Nat	Wilmington den 7. februar til London
16. jul. 1884	Nat	Gravesend den 8. juli fra Swartwik
11. nov. 1885	Mange	Elenes forlis

Om den døde sømand i Charlestown, USA kan man læse d. 14. august 1879 i Bornholms Tidende (citeret i fire andre aviser):

”Død Sømand

I Følge Meddelelse fra Kapt. Dahl, førende Barkskibet ”Elene” af Nexø, er der, medens Skibet laa i Havn ved Charlestown i Amerika, den 10de Juli sket den Ulykke, at en Letmatros faldt ned fra Forrebramraaen og forslog sig skrækkeligt. Han blev Øjeblikkelig bragt paa Hospitalet, hvor han døde 4 Timer efter og blev begravet næste Dag. – Den Afdødes Slægtninge ere ubekendte og Breve fra saadanne fandtes ikke. Han blev forhyret med ”Elene” sidst i April, medens Skibet laa i København, og hans Søfartsbog udviser, at han var dansk af Fødsel, hed Hans Jensen, født 1861 i Holturg eller Holtug; hvor dette er, ved Kaptajnen ikke, men ombord skal den Afdøde have sagt, at hans Hjemsted vat i Omegnen af Stevns. Hvis den Afdødes Familie skulde ønske nøiere Underretning, bedes Forespørgsler tilstillede dette Blad. – De ærede Redaktører af andre Blade bedes godhedsfuldt optage denne Meddelelse.”

Om Elenes forlis kan man læse i mange aviser omkring 10.-11. november 1885:

”Sunket Skib

I lørdags Eftermiddags omtrent Kl. 6 blev Barksibet Elene, Kapt. J. P. Dahl af Nexø, paa Rejse fra Hull til Malmø med Kul, paasejlet c. 2 Miil øst for Skagen af Dampskibet ”General Robert”, Kapt. Brown af Kardiff. Elene blev truffet agten for Storrøstet og Stødet var saa haardt, at Damperens

Stævn gik langt ind i Elene's Dæk. Ved Sammenstødet sprang 2 Mand ombord i Damperen, som bakkede agter over, og Elene fyldtes nu hurtigt med Vand. Mandskabet, som var tilkøje, blev kaldt paa Dækket, og da Kaptajnen saa, at Skibet strax ville synke, blev Jollen sat ud, og maatte forlade Skibet, saa at der ikke blev Tid til at redde Nogetsomhelst af Tøj eller Skibspapirer, ja ikke en Gang Aarer til Baaden, saa at Mandskabet maatte ro bort fra Skibet med Hænderne. Stax efter sank Skibet. Derefter blev der sat en Baad ud fra Damperen, som derefter fortsatte Rejsen til Reval, men anløb Kjøbenhavns Red Søndag Aften og landsatte det Elene's Besætning Mandag Morgen Kl. 8 med Lodsbaaden"

Denne begivenhed blev citeret i større eller mindre omfang i 9 aviser. Er dog ikke fundet i Bornholms Tidende.

Om den senere retssag kan man læse i Bornholms Tidende d. 15. marts 1886 (modtaget fra Anders Elleby).

"Neksø-Bark "Elene"s Overseiling.

Admiralitets Dommen, der den 2nde Januar faldt ved Trinity Retten i London, ved hvilken Sir James Hannen fungerede som Præsident og Kaptajnerne Atkyns og Byvyan vare Meddommere, fik et for "Elenes" Fører meget heldigt Udfald. Ritz. meddeler efter Times følgende nærmere Omstændigheder.

Citanterne gjorde Fordring paa Skadeserstatning for tabet af "Elene", dens Ladning og Fragt, formedelst et Sammenstød med Indstævntes Dampskib "General Robert". Af Klagens Beretning fræmgaar det, at "Elene" var en dansk Bark paa omtrent 480 Reg. Tons, hjemmehørende i Neksø og var paa Rejse fra Hull til Malmø med en Ladning Kul og havde en Besætning paa 12 Mand.

Omtrent Kl. 5,30 Eftermiddag d. 7. November var den 7 Kvartmil øst for Skagen sejlene Bidevind med Bagbordshalse, styrende omtrent V. til N. Dens Lanterner var nøjagtig udstillede, og dens Taagehorn havde lydt med ca. 1 Minuts Mellemrum. Imidlertid hørte man i betydelig Afstand et Dampskibs Fløjte, tilsyneladende styrende lidt agter for Midtskibs Styrbord. Fløjten fra Dampskibet, (som viste sig at være "General Robert") der aabenbart nærmede sig og traf mere førefter fra Styrbordsside, var selvfølgelig hørt adskillige Gange og blev besvaret med "Elenes" Taagehorn.

Efter nogen Tids Forløb saa man Toplanterner og næsten umiddelbart derefter de røde Lanterne paa "General Robert" fra ¼-½ Kvartmils Afstand og i Retning far 1-2 Streger foran og tværs paa "Elenes" Styrbordsside. "General Robert" nærmede sig med betydelig Fart, fræmbydende et truende Sammenstød, og skjønt man om Bord på "Elene" lod Taagehornet lyde, ringede med Klokker og kraftigt præjede "General Robert", kom den dog nærmere og stødte Forstævnen ind i "Elene"s Styrbordsside agten for Storriggeren, staar ret ind i Dækket og gjorde den saa megen Skade, at "Elene" kort efter sank med Ladningen samt Kaptajnens og Mandskabets Ejendele. Meget kort før Sammenstødet lod "General Robert"s grønne Lanterne sig se.

Ifølge Forsvarsberetningen er "General Robert" et Skruedampskib på 936 Reg. Tons, hjemmehørende i Cardiff og var paa Rejse fra Galveston til Neval med en Ladning Bomuld og havde en Besætning på 21 Mand. Paa den omhandlede Aften stod den ind efter Kattegattet, og paa Grund af en tæt Taage gik den med sagte Fart af omtrent 1-2 Knob, netop med tilstrækkelig Fart til at styre Skibet og styrende SSO-Kurs.

Paa en Gang hørte man Lyden af et Taagehorn paa Bagbordsside og straks efter fik man Øje paa et Skibs grønne Lanterne (som viste sig at være "Elene") omtrent 2 Streger paa Bagbords Bov og i en Afstand af ca. 200 Yards. Roret paa "General Robert" blev paa en Gang lagt haardt Styrbord. Kaptajnen bakkede med fuld Kraft, og Dampfløjten gav 3 korte Stød.

Men "Elene", som gik for fulde Sejl, havde betydelig Fart og tørnede imod "General Robert"s Forstævn med sin Styrbordsside ved Storriggeren. De blev paastaaet, at "Elene" ikke var forsynet med et kraftigt Taagehorn og uforsvarligt havde forsømt at give Taagesignal for et Skib med Bagbordshalse.

Sir W. Philimore og Hr. U. Steles mødte for Anklagerne, Hr. C. Hall og Hr. Baden-Powel for de Indstævnte.

Idet Sir James Hannen afsagde Dommen, udtalte han: "Kaptajnerne af "Trinity-house" og jeg selv ere overbeviste om, at Dampskibet alene maa bære Skylden for Kollisionen" "

Trois Frères

Briggen "Trois Freres" strandede i 1873, og en del af den last blev bjerget og solgt ved en strandingauktion den 28. april 1873 i Svaneke. Auktionen er at læse i Bornholms Tidende d. 19. og 24. april 1873:

"Strandingauktion

Efter vedkommendes Begjæring afholdes Mandagen den 28de ds. kl. 10 Form. paa Svaneke Havneplads offentlig Auktion over endel af den Briggen "Trois freres", der forliste i Kristiansø Havn den 13de November f. A. indehavende og fra samme ilandbjærgede Ladning bestaaende af:

68 Bunker Blyrør, ca ½-3/4 Tom. indvendigt Maal, vog ca. 10,150 Pd.,

3 Stykker Kjættinger ca. ¼-5/16-9/16 Tom. Tyk, vog ca. 8120 Pd.,

Endel Støbe- eller Rujern, vog ca. 47,477 Pd.

Blyrørerne og Kjættingerne paavises ved Auktionen, hvorimod Jernet sælges efter Prøve.

Svaneke den 16de April 1873.

Grønlund,
Auktionsdirektør"

Om "Trois Freres" rejser, kan man læse i forskellige aviser:

Dato	Avis	Fører	Tekst
2. nov. 1874	B	-	Københavns red, indg. 1. november fra Hernøsand
7. nov. 1874	BT	Holm	Do.
1. maj 1875	DN	Holm	Pillau, 24. april fra København
19. jun. 1875	Kal	J. A. Holm, Nexø	Kalundborg, 16. juni til Østersøen ballastet
21. jul. 1877	JP	-	Newcastle, 12. juli til Trelleborg
13. jun. 1879	JP	-	Newcastle, 6. juni til Stubbekøbing
14. juni 1879	AalS	-	Do.
5. jul. 1879	Lol	Jørgensen, Nexø	Stubbekøbing, udg. 28. juni til Sverige i ballast
23. mar. 1880	AalS	Jørgensen	Pilau, 18. marts til England
1. jun. 1880	AalS	Jørgensen	Pillau, 24. maj fra Glouchester
23. dec. 1880	AalS	-	Newcastle, 14. december til Rønne
21. maj 1881	AalS	Jørgensen	Libau, 10. maj til Newcastle
15. jun. 1881	JP	-	Newcastle, 2. juni til Nexø
5. sep. 1881	AalS	Jørgensen	Gravesend, 2. september til Bjørneborg
4. jan. 1882	JP	Jørgensen	Calais, 23. december fra Carlskrona
28. jan. 1882	B	-	Newcastle, 21. januar til Rønne

Af og til blev en del af lasten solgt direkte fra skibet. I Horsens Folkeblad kan man fra 6.-15. september se følgende annonce:

”Store Charlestown Kul.

*Prima store Halbeathh Kul faaes fra ”Trois Freres”, Kapt. Jørgensen. Udleveringssedler hos
P. A. Petersen”*

Briggen Trois Frères’s forliste ved Dunkerque 26. april 1882. Skibet reder var P. Berg i Nexø, og det var et af de skibe, som A. P. Hansen investerede penge i. Der står at læse i Aalborg Stiftstidende fra 29. april 1882:

”Briggen ”Trois Freres”, Captain Jørgensen af Nexø, bestemt til Dunkerque med Trælast fra Memel, er Natten til i Onsdags strandet paa Kysten ved Mardyck imellem Dunkerque og Grandine. Af Mandskabet reddedes Matroserne Carl Brandt og Julius Beck, de førstnævnte med qvæstet Haand, hvorfor han er indlagt paa Hospitalet; den øvrige Deel af Besætningen, Capit. Jørgensen, Styrmand H. Toxværd og Hans Christian Munck antages desværre at være forulykkede.”

I Bornholms Tidende fra 4. maj 1882 kan man læse om de nærmere omstændigheder:

”Briggen Trois Frères. Fra en af de reddede er der nu kommen nærmere efterretninger om dennes ulykke. Skibet lå for anker udfor Dunkerque. Om natten tog stormen til og kl. 2 purrede alle mand op på dækket, hvor der blev givet ordre til at stikke mere kæde ud. Man begyndte på arbejdet, men under dette sprang kæden og skibet dreves på land. Det var lastet med trælast, og krængede mere og mere over, så mandskabet til sidst måtte krybe over og op uden bords, hvor det søgte at holde sig fast til bunden af skibet. Men snart kastedes de af de mægtige søer fra skibet. Hvorefter de søgte at frelse sig på plankerne fra dækslasten for med disse at drive i land. Dette lykkedes desværre kun for 2, nemlig sømand Carl Brandt af Nexø, og kokken Bech af Svaneke, begge unge mennesker, som kom i land omtrent en mil fra byen og blev foreløbig optagne på en bondegård. Resten af besætningen, deriblandt kaptajnen Frederik Jørgensen og styrmanden, Hans Toksværd, begge af Nexø, fandt deres død i bølgerne. (Bornh. Dgbl.)

Skibet, som var assureret i den Bornholmske Søassuranceforening for 15000 kr., er 139 ½ tons drægtig og er bygget 1856 i Granville i Frankrig. Strandede ved stormfloden den 13. november 1872 i Christiansøs havn. Efter at være købt af et interessentskab i Nexø, har hr. P. Berg været skibets reder. ”

Auktion efter A. P.’s død

I Bornholms Tidende fra 1. februar 1890 kan man læse om en auktion over diverse ting fra Listedgård efter A. P.’s død i 1889:

”Efter begæring af formand Th. Hansen på egne og medarvingernes vegne afholdes mandag d. 10. februar 1890 kl. 12 ½ offentlig auktion på hans ejendom i Listed over 2 plove, 2 tromler, 1 hesterive, 3 vognsæder, 1 sæt seletøj, 1 sæt læder bringkobler, 2 hørbrødder, 2 store saltkar, mindre kar, bølter, baljer, planker af eg, ask og kirsebærtræ, nogle tylter granbrædder, 9-11 alen, 3 asketræer på rod til gavntræ, brænde, 2 bådsejl, 1 ørredgarn; borde, 1 8dags stueur, 2 klædekister, 1 kærne, 1 oliepresse, strygejern, kobberkar, kedler, en trosse, ståltrådstov, 1 redningsbøje, lanterner, gl. jern, blokke, sjækler, tovværk, 10 fjerdinge spegesild, 20 tdr. kartofter, 200 pd. Oksekød m.m. ”

Th. Hansen i avisen

A. P.'s søn Peter Theodor Hansen (omtalt som Th. Hansen) fortsatte i farens fodspor som formand for fiskerlejet og som ejer af Listedgård. Han havde en del små annoncer i Bornholms Tidende, når han solgte grise eller "en lødeko" (betyder en drægtig ko lige for kælvningen). Man kan f. eks. se denne annonce i Bornholms Tidende d. 20. november 1909:

Og han mistede åbenbart sin hund i 1908. Her kan man læse d. 18. maj i Bornholms Tidende:

"En hanhund, hvid med sorte pletter, kort hale (foxterrier), lydende navnet "Konny", er bortløbet fra Th. Hansen, Listed. For oplysning udloves belønning. "

Th. Hansen er også 19. marts 1895 citeret i Bornholms Tidende for at have indleveret en mindre egekiste til Bornholms Museum (fra en artikel "Gamle mærkelige kister i Bornholms Museum"):

"... I de sidste dage har museet desuden modtaget som gave fra formand Theodor Hansen i Listed en i almuestil meget smukt udskåren forside af en mindre egekiste ... "

w